

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

Матеріали
II Міжнародної науково-практичної
конференції
“ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ
УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІКОЮ В УМОВАХ
ЦИФРОВІЗАЦІЇ БІЗНЕСУ”

10 жовтня 2024 р.

Київ
2024

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ:

Голова оргкомітету:

Гончаренко Михайло Федорович – віцепрезидент Міжрегіональної Академії управління персоналом, д-р екон. наук, проф.

Заступники голови:

Семенець-Орлова Інна Андріївна – директор Навчально-наукового ін-ту управління, економіки та бізнесу, д-р наук з держ. упр., проф.;

Каліна Ірина Іванівна – заступник директора Навчально-наукового ін-ту управління, економіки та бізнесу, д-р екон. наук, проф.

Члени оргкомітету:

Дацій Олександр Іванович – завідувач кафедри маркетингу ННІУЕБ, д-р екон. наук, проф.;

Братусь Анна Анатоліївна – завідувач кафедри економіки та управління бізнесом ННІУЕБ, д-р екон. наук, доц.;

Дмитренко Геннадій Анатолійович – завідувач кафедри управління персоналом та економіки праці ННІУЕБ, д-р екон. наук, проф.;

Скиба Ганна Іванівна – завідувач кафедри обліку і оподаткування Навчально-наукового інституту управління, економіки та бізнесу, канд. екон. наук, доц.;

Кришталь Галина Олександрівна – завідувач кафедри фінансів, банківської та страхової справи ННІУЕБ, д-р екон. наук, проф.;

Кривоберець Марина Миколаївна – завідувач кафедри організації туристичної діяльності ННІУЕБ, канд. екон. наук, доц.;

Мазур Юлія Володимирівна – декан ННІУЕБ, канд. екон. наук, доц.

*Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом
(протокол № 11 від 30.10.24)*

II Міжнародна науково-практична конференція “Інноваційні методи управління економікою в умовах цифровізації бізнесу”: зб. матеріалів конференції (м. Київ, 10 жовтня 2024 р.) / ред. кол.: І. А.Семенець-Орлова (гол. ред.), І. І.Каліна (заст. гол. ред.), Ю. В. Мазур (упоряд. і відп. ред.) та ін. Київ: Міжрегіональна Академія управління персоналом, 2024. 594 с.

ISBN 978-617-02-0406-6 (електронне видання)

Для науковців, представників бізнесу та здобувачів вищої освіти.

Тексти тез надано в авторській редакції. Автори несуть повну відповідальність за зміст публікацій, а також добір, точність наведених фактів, цитат, власних імен та інших відомостей.

Міляєва Марія Володимирівна Окремі аспекти поняття “електронне врядування”	353
Могиль Олена Олександрівна, Комащенко Олександра Вадимівна Порівняльний аналіз досвіду публічної служби в країнах ЄС і Україні ...	357
Можарський Богдан Леонідович Особливості та характеристики функціонування будівельних підприємств	360
Морозов Тімур Олександрович, Кришталь Галина Олександрівна Революційний розвиток інноваційної економіки — потенціал та ризики для держави	362
Морозов Олександр Федорович, Бродкевич Володимир Михайлович, Яременко Дарина Миколаївна Інтелектуальні системи інформаційних процесів в економічному розвитку підприємств: когнітивно-атракційно-репульсивний підхід до рівноваги “Хаос” – “Порядок” на принципах “інтегральної теорії інформування та Big Data”	366
Музика Юлія Дмитрівна Сучасний стан та перспективи розвитку системи надання адміністративних послуг органами виконавчої влади в Україні	369
Мурзін Юрій Сергійович Енергетичний сектор України	373
Несходовський Ілля Сергійович Трансформація облікової системи підприємства з використанням штучного інтелекту	375
Ніколаєнко Лілія Сергіївна, Іоргачова Марія Іванівна Фінансові технології у розвитку банківської діяльності в Україні	377
Obykhod Dmytro Implementation of environmental management in enterprises	379
Очкас Максим Петрович, Скиба Ганна Іванівна Цифрова трансформація бюджетної системи України як засіб підвищення прозорості державного управління	384
Palchevska Yuliia Volodymyrivna, Korytska Olha AI as a driving force of bussiness innovation	387
Pastukhov Maksym Theoretical and methodological approaches formation of the concept of investment support for the development of agricultural production	390
Пецух Андрій Олегович, Квасній Любов Григорівна Важливість розвитку туристично-рекреаційної сфери для економіки територіальних громад України	394

КВАСНІЙ Любов Григорівна

науковий керівник: канд. екон. наук, доцент,

професор кафедри математики та економіки

Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка

ВАЖЛИВІСТЬ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНОЇ СФЕРИ ДЛЯ ЕКОНОМІКИ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД УКРАЇНИ

Розвиток туристично-рекреаційної сфери є важливим чинником економічного зростання територіальних громад України.

Туризм сприяє залученню інвестицій, створенню нових робочих місць, розвитку інфраструктури та збільшенню надходжень до місцевих бюджетів [1].

Туризм відіграє важливу роль в економічному розвитку, і його вплив можна оцінити через різні статистичні показники:

1. Залучення інвестицій: За даними Світової ради з туризму та подорожей (WTTC), у 2019 році частка інвестицій у туризм склала близько 4.3 % від загальних капітальних інвестицій у світовій економіці. В Україні розвиток туризму сприяє залученню іноземних інвестицій в інфраструктуру, готельний бізнес та розвиток рекреаційних зон. За оцінками, кожен долар, вкладений у туристичну сферу, генерує до 2 доларів додаткових інвестицій в економіку.

2. Створення нових робочих місць: Туристична галузь є одним із провідних секторів щодо створення нових робочих місць. За даними WTTC, кожне десяте робоче місце у світі пов'язане з туристичною індустрією. У 2019 році в Україні туризм забезпечив понад 230 тисяч робочих місць. Це не тільки працівники готелів і ресторанів, а й працівники транспорту, гідів, ремісників та представників культурної сфери.

3. Розвиток інфраструктури: Туризм стимулює розвиток інфраструктури, включаючи транспорт, дороги, готелі, культурні й рекреаційні об'єкти. За даними Міністерства інфраструктури України, щороку кількість інвестицій у транспортну та туристичну інфраструктуру зростає, зокрема у зв'язку з підготовкою до міжнародних подій та збільшенням туристичних потоків. Наприклад, в Одесі, Львові та Києві активно розвивається готельна та транспортна інфраструктура, сприяючи підвищенню туристичної привабливості.

4. Збільшення надходжень до місцевих бюджетів: Туризм є важливим джерелом доходів для місцевих громад. Згідно з даними WTTC, в Україні туризм у 2019 році приніс понад 5 мільярдів доларів до ВВП країни. Це

включає надходження від туристичного збору, податків на готелі, ресторани, транспорт та інші пов'язані послуги. У Львівській області туризм забезпечує близько 10 % усіх доходів бюджету, що свідчить про важливість цієї галузі для місцевої економіки.

Такі дані підкреслюють значний економічний ефект туризму, його потенціал для залучення інвестицій, стимулювання зайнятості та розвитку інфраструктури, а також забезпечення стабільних надходжень до місцевих бюджетів.

Окрім того, він стимулює розвиток інших секторів економіки, таких як готельний бізнес, ресторанний сектор, транспорт та культура. Завдяки природному та культурному багатству України, громади мають можливість ефективно використовувати свої ресурси для приваблення туристів, що сприяє зростанню добробуту місцевого населення та підвищенню рівня життя.

Таблиця 1

Особливості впливу туризму на розвиток секторів економіки

Сектор економіки	Вплив туризму
Готельний бізнес	Збільшення потоку туристів призводить до підвищення попиту на готельні послуги. Це стимулює будівництво нових готелів, збільшення кількості місць для проживання та розвиток готельної інфраструктури (SPA, конференц-зали ін.).
Ресторанний сектор	Зростання кількості туристів створює попит на харчові послуги, стимулюючи відкриття нових ресторанів, кафе, барів та розвиток гастрономічного туризму. Це також підвищує рівень конкурентоспроможності та якості обслуговування в галузі.
Транспорт	Туризм сприяє розвитку транспортної інфраструктури, включаючи авіаційний, залізничний та автомобільний транспорт. Збільшується кількість маршрутів, покращується якість транспортних послуг, а також зростає попит на оренду авто та туристичні перевезення.
Культура та розваги	Туристи відвідують музеї, театри, культурні та історичні пам'ятки, що стимулює збереження і розвиток культурної спадщини. Це також сприяє організації культурних заходів, фестивалів, концертів і створенню нових атракцій для туристів.
Ремісничий сектор	Туризм стимулює попит на місцеві ремісничі вироби та сувеніри, що підтримує традиційні ремесла, створює можливості для дрібних підприємців і зберігає культурні традиції.
Торгівля та роздрібний сектор	Зростання туристичних потоків збільшує попит на товари місцевого виробництва, сувеніри та послуги, стимулюючи розвиток місцевої торгівлі. Великі туристичні потоки також сприяють відкриттю нових торгових центрів, магазинів та ринків.

“Практика показує непорушні взаємозв'язки між воєнними конфліктами та економічними процесами в туристичній галузі, їх складність та багатогранність. Війна в Україні призвела до зниження туристичного попиту, руйнування інфраструктури, втрати робочих місць і зниження податкових надходжень” [2].

Важливість туристично-рекреаційної сфери також полягає у збереженні культурної спадщини та природних ресурсів, що сприяє сталому розвитку громад. Завдяки туризму громади отримують мотивацію зберігати та відновлювати пам'ятки архітектури, історичні об'єкти та традиції, оскільки вони стають привабливими для туристів і створюють додаткові економічні вигоди. Окрім того, розвиток екологічного та сільського туризму стимулює збереження унікальних природних ландшафтів і біорізноманіття, що є основою для довготривалого розвитку територій. Природні ресурси, такі як заповідники, національні парки та водні об'єкти, отримують додаткові кошти для підтримки та охорони через туризм, що дозволяє зберегти їх для майбутніх поколінь. У поєднанні з екологічною свідомістю та відповідальним управлінням ресурсами, туристично-рекреаційна сфера допомагає зменшити негативний вплив на довкілля, одночасно підтримуючи економічну активність громад.

Туризм має мультиплікативний ефект на економіку, стимулюючи розвиток суміжних галузей і створюючи нові можливості для бізнесу та зайнятості.

Таблиця 2

Мультиплікативний ефект туризму на економіку

Сектор економіки	Мультиплікативний ефект туризму
Готельний бізнес	Туризм підвищує попит на проживання, що стимулює будівництво нових готелів і реконструкцію існуючих. Зростає потреба в обслуговуючому персоналі (адміністратори, прибиральники, кухарі).
Ресторанний сектор	Більша кількість туристів збільшує попит на ресторани та кафе, що стимулює відкриття нових закладів харчування. Потреба в персоналі для роботи на кухні та в обслуговуванні зростає.
Транспорт	Зростання туристичного потоку створює попит на транспортні послуги. Покращується інфраструктура аеропортів, вокзалів та місцевих транспортних систем, відкриваються нові транспортні маршрути.
Культура та розваги	Туристи відвідують культурні заходи, музеї, концерти, що стимулює розвиток культурної індустрії. Створюються нові робочі місця в культурній сфері (гіді, організатори подій, актори).
Будівництво	Потреба в нових готелях, ресторанах, розважальних центрах та інфраструктурі стимулює розвиток будівельного сектору. Це створює попит на робочу силу, матеріали та послуги будівельників.
Торгівля	Збільшення кількості туристів стимулює розвиток ринків, торгових центрів та магазинів, що підвищує попит на місцеві товари і сувеніри. Торгівля створює нові робочі місця для продавців та виробників.
Агропромисловий сектор	Потреба ресторанів і готелів у місцевих продуктах стимулює розвиток сільського господарства, виробництва продуктів харчування та напоїв. Це підвищує попит на фермерські продукти і створює нові робочі місця на фермах.
ІТ-сектор	Зростання туризму вимагає впровадження цифрових рішень для бронювання, навігації та обслуговування туристів, що стимулює розвиток стартапів, мобільних додатків і платформ для туристичної галузі.
Місцевий малий бізнес	Туристи купують товари та послуги у місцевих підприємців (сувеніри, екскурсії, оренда транспорту), що підтримує розвиток малого бізнесу.

Таким чином туризм створює позитивний ефект у різних секторах економіки, сприяючи зростанню зайнятості, розвитку інфраструктури та підвищенню добробуту місцевих громад.

Розвиток туристично-рекреаційної сфери є ключовим фактором економічної децентралізації та зміцнення самодостатності територіальних громад України. В умовах глобалізації та посилення конкуренції за туристичні потоки, громади, які здатні ефективно використовувати свої унікальні природні, історичні та культурні ресурси, мають значні переваги.

Туристично-рекреаційна сфера є важливим елементом стратегії сталого розвитку територіальних громад, оскільки вона сприяє гармонійному поєднанню економічного зростання, соціального добробуту та збереження природних і культурних ресурсів.

Таблиця 3

Роль туристично-рекреаційної сфери в розвитку територіальних громад

Аспект сталого розвитку	Роль туристично-рекреаційної сфери
Економічний розвиток	Туризм сприяє залученню інвестицій, створенню нових робочих місць та збільшенню доходів громад. Він також стимулює розвиток малого та середнього бізнесу (готелі, ресторани, екскурсії).
Соціальний розвиток	Туристично-рекреаційна сфера підтримує культурну ідентичність, сприяє збереженню місцевих традицій і звичаїв, підвищує рівень життя населення завдяки створенню нових можливостей для працевлаштування.
Екологічна сталість	Екологічний туризм сприяє збереженню природних ресурсів і біорізноманіття. Доходи від туризму можуть бути спрямовані на охорону навколишнього середовища та відновлення екосистем.
Інфраструктурний розвиток	Туризм стимулює будівництво доріг, транспортної інфраструктури, об'єктів гостинності та розваг. Це сприяє покращенню якості життя не лише для туристів, а й для місцевого населення.
Збереження культурної спадщини	Розвиток туризму стимулює збереження та відновлення історичних і культурних об'єктів. Туристи зацікавлені в культурних пам'ятках, що стимулює їх підтримку та збереження.
Підвищення екологічної свідомості	Екотуризм і природні парки привертають увагу до важливості збереження навколишнього середовища, сприяють популяризації сталого споживання ресурсів та захисту природи.
Розвиток місцевих громад	Туризм забезпечує надходження до місцевих бюджетів, що сприяє розвитку громадських послуг (освіта, охорона здоров'я) та підвищує рівень соціальної підтримки для жителів громади.

Туристично-рекреаційна сфера відіграє комплексну роль у стратегії сталого розвитку, допомагаючи громадам одночасно досягати економічної вигоди, зберігати природні ресурси та підтримувати культурну спадщину. Науковці наголошують, що "...розвиток сфери туристично-рекреаційних послуг як важливий показник якості життя та рівня людського розвитку має важливе економічне та соціальне значення у суспільстві" [3, с. 6].

Інвестування в туризм стимулює економічну активність на місцях, сприяє розвитку малого та середнього бізнесу, а також розширює можливості для молоді та місцевого населення. До того ж, розвиток цієї сфери сприяє поліпшенню якості інфраструктури, що в свою чергу підвищує загальний рівень життя в громадах.

Завдяки розвитку туризму громади можуть ефективніше використовувати свої унікальні природні та культурні ресурси, залучати інвестиції та створювати нові робочі місця. Це сприяє покращенню якості життя місцевого населення та забезпечує стабільні джерела доходів для місцевих бюджетів.

Література

1. Коркуна О. І. Потенціал туристично-рекреаційної сфери у розвитку економіки територіальних громад України: монографія. Львів: Львівський державний університет фізичної культури імені Івана Боберського, 2020. 278 с.
2. Квасній З. В., Гонак І. М., Пецух А. О. Особливості туристично-рекреаційної сфери в економіці територіальних громад Львівщини. *Актуальні проблеми розвитку економіки регіону*. Вип 20. Т. 2. С. 219.
3. Павліха Н. В. Сталий розвиток туризму та рекреації: сучасні виклики й перспективи для України : монографія / Н. В. Павліха, І. О. Цимбалюк, А. Ю. Савчук. Луцьк : Вежа-Друк, 2022.

ПИРОГ Віктор Володимирович

здобувач третього рівня (доктор філософії) вищої освіти

Навчально-наукового інституту управління, економіки та бізнесу

ПрАТ "ВНЗ "Міжрегіональна Академія управління персоналом"

АДАПТАЦІЯ ОРГАНІЗАЦІЙНИХ ІННОВАЦІЙ ДО ВИКЛИКІВ ЦИФРОВОГО БІЗНЕС-СЕРЕДОВИЩА

Сучасне бізнес-середовище швидко змінюється під впливом цифровізації, що стає викликом для корпорацій, змушуючи їх адаптувати свої організаційні структури та впроваджувати інновації. Цифрова трансформація стає рушійною силою розвитку сучасних підприємств, і впровадження нових технологій створює потребу в інноваціях на всіх рівнях управління бізнесом. Організаційні інновації відіграють ключову роль в адаптації до швидких змін цифрового середовища, зокрема через оновлення бізнес-моделей та управлінських підходів. Сучасні корпорації стикаються з необхідністю швидко реагувати на виклики, пов'язані із впровадженням нових технологій, автоматизацією процесів та переходом до цифрових платформ для управління.

Одним із основних аспектів організаційних інновацій є розуміння того, як інтегрувати нові технології в управлінські процеси для забезпечення адап-